

ETCETERA

TIJDSCHRIFT VOOR PODIUMKUNSTEN

zoeken

ACTUEEL

VERDEELPUNTEN

ABONNEER

ARCHIEF

Ba Mouhamad

DE BRIEVENSCHRIJVER - SIMON ALLEMEERSCH/GLOBE AROMA

Jasper Delbecke 05-01-2016

Reviews

Simon Allemeersch Globe Aroma

De Brievenschrijver

Simon Allemeersch/Globe Aroma

Simon Allemeersch opent *De Brieven­schrijver* met excuses. Verontschuldigen gericht aan zijn vader omdat hij diens grootvader (en dus Simons overgrootvader) een 'deserteur' had genoemd in de seizoensbrochure van het Kaaitheater. Wanneer Antwerpen in Duitse handen valt, vlucht soldaat Allemeersch naar Nederland. Vier jaar lang verblijft hij er in Zeist in een groot vluchtelingen­kamp waar hij de dagen vult met het tegen betaling schrijven van brieven en een opleiding als machinist. In de voor­stelling wordt de reconstructie van die persoonlijke geschiedenis tegenover de actuele asielcrisis geplaatst. Met de hulp van vluchtelingen uit het opvang­centrum Klein Kasteeltje en senioren uit de Brusselse rand probeert Allemeersch de puzzelstukjes samen te leggen. Allen zijn ze in Brussel komen aanwaaien. De ene dertig jaar geleden, een ander pas eergisteren. Samen tonen ze het lot van zij die wereldwijd op de vlucht zijn voor geweld en de dagen aftellen tot ze weer naar huis kunnen. De voor­stelling heeft het over hun precaire situatie en over de gevoelens van onmacht die ontstaan wanneer je niet over je eigen lot kan beschikken. De ironie wil dat het kamp in Zeist vandaag is omgebouwd tot een detentie­centrum voor uitgeprocedeerden die op hun uitwijzing wachten.

De Brieven­schrijver laat de vele gezichten van de oorlogsgruwel zien. De angst van de jonge rekruten die worden klaargestoomd voor het front. De wanhoop van de vrouwen die het thuis alleen moeten zien te rooien. Een brief is het enige wat geliefden in tijden van oorlog nog met elkaar verbindt. In een video­getuigenis beschrijft een Koerdische man hoe huilende vrouwen rond hem stonden samen­getroeft terwijl hij op het plein van zijn dorp de brieven voorlas van de mannen aan het front. Vandaag heeft de *smartphone* de brief verdrongen. Vluchtelingen die vandaag met hun gammele bootjes stranden grijpen meteen naar hun telefoon om via Facebook of Skype aan vrienden en familie te laten weten dat ze de helse tocht hebben overleefd. Achter al deze boodschappen gaan gelijkaardige trauma's schuil.

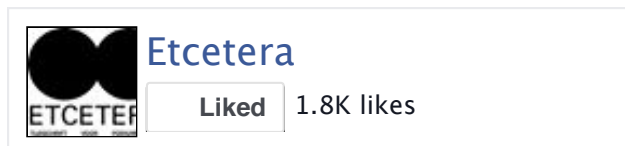
Door haar assemblages van live gebrachte getuigenissen en videoboodschappen van vluchtelingen flirt *De brieven­schrijver* met het genre van de documentaire. Allemeersch' *bric à brac*-stijl zorgt ervoor dat hun persoonlijke trauma's uit een klassiek narratief kader worden gehaald. De fragmentarische manier van vertellen confronteert ons met de onmogelijkheid om de pijnlijke gebeurtenissen te vatten die zij op hun pad kruisten.

Allemeersch wrikt met zijn fragmentarische uiteenzetting heel wat vragen los. Jammer genoeg worden deze vaak niet verder uitgewerkt. Zo had het verhaal van zijn overgrootvader een mooi uitgangspunt kunnen vormen voor een reflectie over de status van de vluchteling. Hoe verhoudt die zich tot het thuisfront? Wordt hij beschouwd als een vluchteling of eerder als een deserteur, als iemand die uit opportunisme zijn land in de steek laat? Welke invloed heeft zijn vlucht op zijn verdere levensloop? Ook de rol van oorlog in het collectieve geheugen is een voorbeeld van een thema dat wordt geïntroduceerd, maar niet voldoende uitgespit. In een video wordt gepeild naar wat Afrikaanse vluchtelingen weten van wat zich tussen 1914 en 1918 afspeelde. Kennen zij de verhalen van de Afrikaanse soldaten die door hun toenmalige koloniale overheersers de Vlaamse loopgraven werden ingestuurd? Op welke manier bepaalt hun kennis (of het gebrek eraan) hun beeld van Europa? Al even problematisch is het wanneer de voor­stelling de opgeworpen vragen zelf beantwoordt. Zo verkondigt Allemeersch, die grotendeels als een stille ceremoniemeester fungeert, in een epiloog dat *De Brieven­schrijver* eigenlijk niet over oorlog gaat, maar over familie. Een dergelijke aanpak levert voorgekauwd theater op, dat weinig ruimte laat voor de verbeelding van de toeschouwer. De voor­stelling is een stevig pleidooi voor empathie en solidariteit, maar het laat een hoop kansen onbenut om via de geschiedenis van de soldaat Allemeersch wat nuance aan te brengen in het brandend actuele vluchtelingen­debat.

NEWSLETTER

e-mail

INSCHRIJVEN

OVER ETCETERA

[Wie](#)

[Beleid](#)

[Historiek](#)

PARTNERS

[Participanten](#)

Met steun van de [Vlaamse Overheid, Kunsten en Erfgoed](#).

Etcetera is lid van [Folio](#).

CONTACT

Etcetera

Theaterpublicaties vzw

Saintelettesquare 19

B-1000 Brussel

Ondernemingsnummer: 0430.278.340

ADVERTEREN

[Info en tarieven](#)